

Research Article

MODEL OF ORGANIZING EXPERIENCE TO ENHANCE EARLY CHILDREN'S
EXECUTIVE FUNCTIONS SKILLS IN CHAIYAPHUM PROVINCE

รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ

Received: December 22, 2024

Revised: March 29, 2025

Accepted: May 8, 2025

Nilrat Kota^{1*} Sunan Sripai² Terdsak Suphandee³ Sakawduan Chaisa⁴

Ketkanok Wannawan⁵ and Thaphat Khota⁶

นิลรัตน์ โคตะ^{1*} สุนันท์ สีพาย² เทิดศักดิ์ สุพันธุ์³ สกาวเดือน ไชยสา⁴

เกษกนก วรณวลย์⁵ และฐพัชร โคตะ⁶

¹⁻⁵Faculty of Education and Human Development, Rajabhat Chaiyaphum University

⁶Ban Na Ko School, Loei Primary Education Service Area Office 2

¹⁻⁵คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

⁶โรงเรียนบ้านนาโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

*Corresponding Author, E-mail: noinin41@gmail.com

Abstract

The objectives were: 1) To study the current condition, desirable conditions and needs to organize experience to enhance early children's executive functions skills, 2) To develop model of organizing experience to enhance early children's executive functions skills, 3) To study the results of using of model of organizing experience to enhance early children's executive functions skills, and 4) To evaluate model of organizing experience to enhance early children's executive functions skills. The sample included 135 early childhood teachers and 25 early childhood children, Chaiyaphum Provincial Local Government Promotion Office. The tools included: 1) Current condition questionnaire, 2) Draft assessment of model of organizing experience, 3) Knowledge assessment of organizing experience, 4) Skill assessment of organizing experience, 5) Early Childhood Brain Skills Assessment, 6) Satisfaction assessment of organizing experience, and 7) Quality assessment of organizing experience. The statistics included percentage, mean, and standard deviation. Results:

1. The current condition of organizing experiences to strengthen brain skills is moderate, desirable condition is at the highest level. There is an overall needs of 0.46.

2. The model of organizing experience to enhance early children's executive functions skills consists of 6 elements: principles, objective, activity process, learning resources, model evaluation, and support system as a whole are the most appropriate.

3. Results of the trial found that 1) Test scores measure knowledge in organizing experiences for early childhood The average pre-training test score was 20.70 points, and the average post-training test score was 29.13 points, accounting for 28.11 percent progress, Skills of organizing experience to enhance early children's executive functions skills was a high level, and Satisfaction of organizing experience to enhance early children's executive functions skills was the highest overall. 2) Early childhood children have good brain skills overall, with the development of brain skills increasing accordingly.

4. The quality of model of organizing experience to enhance early children's executive functions skills was at the highest level.

Keywords: Model of Organizing Experience, Early Children, Executive Function, Teacher Training

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง 2) พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง 4) ประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 135 คน และเด็กปฐมวัย จำนวน 25 คน สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น 2) แบบประเมินร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์ 3) แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดประสบการณ์ 4) แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์ 5) แบบประเมินทักษะสมองของเด็กปฐมวัย 6) แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์ 7) แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความต้องการจำเป็น โดยรวม เท่ากับ 0.46

2. รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนของกิจกรรม สื่ออุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ การประเมินผล และระบบสนับสนุน โดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบ

3.1 ครูผู้สอนมีคะแนนทดสอบก่อนการพัฒนาเฉลี่ย 20.70 คะแนน คะแนนทดสอบหลังการพัฒนาเฉลี่ย 29.13 คะแนน มีความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 28.11 มีทักษะการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 เด็กปฐมวัยมีทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีพัฒนาการทักษะทางสมองเพิ่มขึ้นตามลำดับ

4. รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดประสบการณ์ เด็กปฐมวัย ทักษะสมองของเด็ก รูปแบบการอบรมครู

บทนำ (Introduction)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2579) และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ได้ชี้ชัดถึงความสำคัญของการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ที่มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น โดยปฐมวัยเป็นช่วงเริ่มต้นของชีวิตที่มีพัฒนาการรวดเร็วและสำคัญที่สุด เป็นรากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาช่วงวัยต่อไป เด็กที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมได้รับโอกาสการพัฒนารอบด้านในช่วงปฐมวัย จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต ซึ่งเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีมีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่งและเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 Ministry of Education (2016, p.1) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สำคัญคือการให้เด็กมีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล และความต้องการจำเป็นพิเศษ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย การทำงานของสมอง การเรียนรู้และการเล่นของเด็กอย่างมีจุดหมายถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน สมองเป็นอวัยวะที่สำคัญมากที่สุด มีการพัฒนาตั้งแต่อายุในครรภ์มารดา ซึ่งในช่วงนี้เซลล์สมองจะมีการพัฒนาเชื่อมต่อและทำหน้าที่ในการควบคุมการทำงานพื้นฐานของร่างกาย ช่วงแรกเกิดถึงอายุ 3 ปี จะเป็นช่วงที่เซลล์สมองเจริญเติบโตและขยายเครือข่ายใยสมองอย่างรวดเร็ว โดยปัจจัยในการพัฒนาของสมอง ประกอบด้วย พันธุกรรม โภชนาการและสิ่งแวดล้อม สมองจะมีพัฒนาการที่สำคัญในการควบคุมและมีผลต่อการเรียนรู้ ความคิด จินตนาการ ความฉลาด และพัฒนาการทุกด้าน การเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับพัฒนาการสมอง เป็นการเรียนรู้จากของจริงไปหาสัญลักษณ์จากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรมโดยคำนึงถึงความสามารถตามวัยและพัฒนาการ อย่างไรก็ตามเมื่อสมองเจริญเติบโตในช่วงวัยต่าง ๆ และเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาที่ต่างกัน จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้และทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งเมื่อผ่านช่วงเวลานั้นในแต่ละช่วงวัย ถ้าสมองไม่ได้รับการกระตุ้นหรือได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมโอกาสที่จะฝึกอาจยากหรือทำไม่ได้เลย ผู้ใหญ่ที่เลี้ยงดูเด็กเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องคอยสังเกต และใช้โอกาสนี้ช่วยให้เด็กก้าวไปสู่ความสามารถเฉพาะด้านในแต่ละช่วงวัย สำหรับช่วงปฐมวัยเป็นช่วงโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาทักษะสมองหรือความสามารถในการคิดเชิงบริหาร EF (Executive Function) ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิดของสมองส่วนหน้า ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการคิด ความรู้สึกและการกระทำ โดยสมองส่วนนี้กำลังพัฒนามากที่สุด เป็นช่วงของการพัฒนาความสามารถในการคิด การจัดระเบียบตนเองซึ่งส่งผลต่อการยับยั้งชั่งใจ การคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การใส่ใจจดจ่อ การวางแผน การตั้งเป้าหมาย ความมุ่งมั่น การจดจำ การเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ และการลงมือทำอย่างเป็นขั้นตอนจนสำเร็จ ทักษะสมองจึงเป็นทักษะที่ต้องได้รับการฝึกฝนในชีวิตประจำวันของเด็กผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ

หลากหลายที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ลงมือทำเพื่อให้เกิดความพร้อม และมีทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในอนาคต Ministry of Education (2017); Chukliang et al. (2020) กล่าวว่า เด็กมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาทักษะได้ดีในวัยที่สมองพร้อมสำหรับการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ Jankajorn (2017) กล่าวว่าเด็กแต่ละคนเกิดมาพร้อมกับศักยภาพหรือความสามารถในการจัดการควบคุมการรู้คิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ไม่มีเด็กคนใดที่เกิดมาพร้อมกับความสามารถที่ครบถ้วนทุกอย่าง ดังนั้นการพัฒนาทักษะสมองจึงต้องเริ่มพัฒนาดังแต่แรกเกิดจนถึงเข้าสู่วัยเรียน โดยการพัฒนาทางด้านการรับรู้และการกำกับพฤติกรรมควบคู่กันไป

การพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัยที่สอดคล้องกับทักษะสมอง เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างทุนมนุษย์ให้กับประเทศชาติ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตและสร้างความเสมอภาคด้านเศรษฐกิจและสังคมไปพร้อมกัน โดยผู้บริหารและครูผู้สอนปฐมวัยจะต้องมีความรู้และจัดทำหลักสูตรหรือแผนการจัดประสบการณ์ให้ทันสมัย สอดคล้องกับเป้าหมายการสร้างทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 พัฒนาเด็กโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือทำกับประสบการณ์จริงเรียนรู้ผ่านการเล่น และมุ่งเน้นพัฒนาครูผู้สอนสู่การเป็นครูปฐมวัยยุคใหม่ที่มีสมรรถนะสูง สามารถออกแบบและจัดกระบวนการสร้างความรู้ เพื่อพัฒนาเด็กรอบด้าน โดยต้องส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านไปพร้อมกัน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งสามารถจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะสมองส่วนหน้าได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัยโดยผ่านการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอน ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้นจะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัยนำไปจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัย อันเป็นรากฐานสำคัญให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ (Objectives)

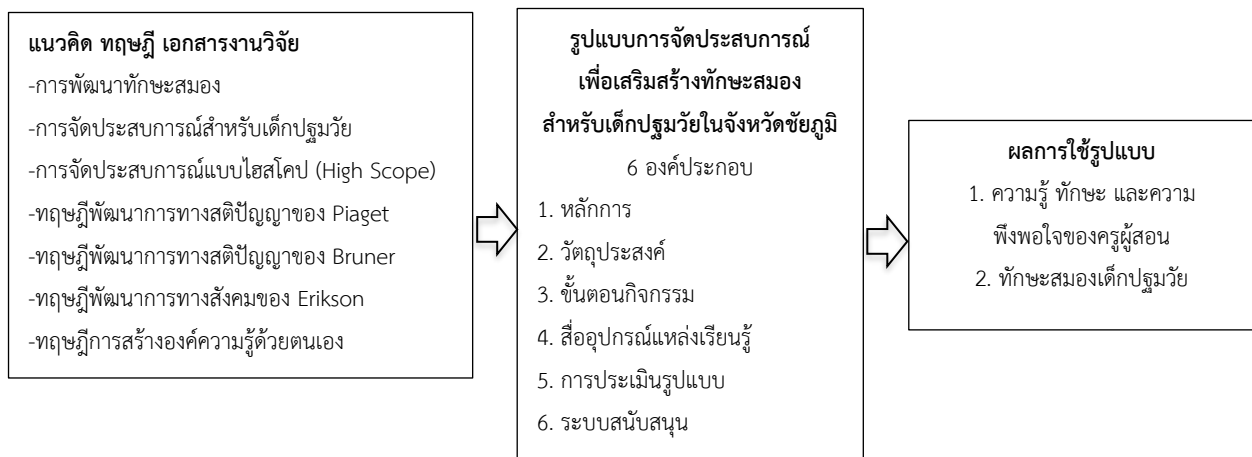
1. เพื่อศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ
4. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

Figure 1

Conceptual Framework: Model of Organizing Experience to enhance early children's Executive Functions skills in Chaiyaphum Province

กรอบแนวคิดการวิจัย: รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยมีการดำเนินการ โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง และสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ได้แก่ ครูผู้สอนระดับ ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 100 คน จาก 50 ศูนย์ ใช้วิธีการ สุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญด้าน การพัฒนาทักษะสมอง ผู้บริหารในหน่วยงาน และอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย รวมจำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัด ประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 มีค่าอำนาจจำแนกจากการหาค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม เท่ากับ 0.69-0.99 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ 0.99

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยมีการดำเนินการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

1. ยกร่างและประเมินรูปแบบ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการในระยะที่ 1 และการศึกษาเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะสมอง แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีพัฒนาการทาง สติปัญญาของ Bruner ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ Erikson และแนวคิดการจัดประสบการณ์แบบไฮสโคป โดยนำมากำหนด องค์ประกอบของรูปแบบ ได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนของกิจกรรม 4) สื่ออุปกรณ์แหล่ง เรียนรู้ 5) การประเมินผล และ 6) ระบบสนับสนุน โดยมีขั้นตอนของกิจกรรม 3 ขั้นตอนตามแนวทางการจัดประสบการณ์แบบ ไฮสโคป ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (PLAN) ประกอบด้วยกิจกรรมการเตรียมสภาพแวดล้อม (Preparation) และสร้างความสนใจ

(Interesting) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (DO) ประกอบด้วยกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์ (Enhancement) และขยายผลความรู้ (Extension) ขั้นที่ 3 ทบทวน (REVIEW) ประกอบด้วยกิจกรรมสรุปและประเมินผล (Summary and Evaluation)

2. ประเมินร่างรูปแบบ โดยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ พิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของรายการที่ประเมินและภาษาที่ใช้

2.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินร่างรูปแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร และด้านการพัฒนาบุคลากร รวมจำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินร่างรูปแบบ ได้แก่ แบบประเมินร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80

3. การศึกษานำร่อง โดยการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ ลงพื้นที่ติดตาม สะท้อนผลการปฏิบัติสรุปผลการจัดประสบการณ์ นำเสนอปัญหาอุปสรรค และประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์

3.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษานำร่อง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ที่มีประสบการณ์ในการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีวุฒิทางการศึกษา สาขาปฐมวัย และมีความพร้อมและสะดวกในการติดตามของทีมนักวิจัย จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่

3.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการอบรม เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.57-0.70 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.44-0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) เท่ากับ 0.95

3.2.2 แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมการอบรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง 0.70-0.96 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ 0.99

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง 0.57-0.96 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ 0.99

3.2.4 แบบประเมินทักษะสมองของเด็กปฐมวัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับคุณภาพ คือ ระดับ 1 ควรส่งเสริม ระดับ 2 พอใช้ และระดับ 3 ดี รวมจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการริเริ่มและลงมือทำ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านความจำเพื่อใช้งาน จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการมุ่งเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และ 5) ด้านการติดตามประเมินผลเอง จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ 0.87

3.2.4 แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัย ในจังหวัดชัยภูมิ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.88

ระยะที่ 3 การใช้รูปแบบ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. พัฒนาครูผู้สอน ดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างการรับรู้ มีการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการอบรม 2) ครูผู้สอนปฐมวัยที่ผ่านการอบรม นำความรู้ไปใช้จัดประสบการณ์ในชั้นที่ตนเองสอน 3) ผู้วิจัยและทีม วิจัยนิเทศติดตาม สะท้อนผลการปฏิบัติ ประเมินทักษะการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองและประเมินผลการจัด ประสบการณ์ และ 4) ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองหลังการสะท้อนผล การปฏิบัติ

2. ประเมินทักษะสมองของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสังเกตจากครูผู้สอน 2 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

3.1 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ที่มี ประสบการณ์ในการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีวุฒิทางการศึกษาสาขาปฐมวัย และมีความพร้อมและสะดวก ในการนิเทศติดตามของทีมวิจัย จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มศึกษานำร่อง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3.2 เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ใน ชั้นเรียนและได้รับการจัดประสบการณ์จากครูที่เข้ารับการอบรม จำนวนเด็ก 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

4. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองก่อนและหลังการจัด กิจกรรมการอบรม แบบประเมินทักษะการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ การจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง และแบบประเมินทักษะสมองของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นเครื่องมือชุดเดียวกับที่ใช้ ในการศึกษานำร่อง

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบ เป็นการประเมินยืนยันคุณภาพของรูปแบบ พิจารณาความความเหมาะสม เป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ ซึ่งได้ดำเนินการหลังการนำรูปแบบไปใช้แล้ว กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ที่เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ผลการวิจัย (Results)

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้าง ทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัย ปรากฏผลดัง Table 1

Table 1

Current Condition Desirable conditions and necessary needs. In organizing experiences to strengthen brain skills

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง $n=100$

ด้านที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	อันดับ
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	Modified	
1	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง	3.79	0.72	มาก	4.96	0.14	มากที่สุด	0.31	3
2	การจัดชั้นเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง	2.99	0.67	ปานกลาง	4.96	0.14	มากที่สุด	0.66	1
3	การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง	3.02	0.65	ปานกลาง	4.96	0.19	มากที่สุด	0.64	2
4	การวัดผลและประเมินผลการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองของเด็กปฐมวัย	3.77	0.61	มาก	4.94	0.21	มากที่สุด	0.31	3
รวม		3.40	0.64	ปานกลาง	4.95	0.16	มากที่สุด	0.46	-

จาก Table 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, $SD = 0.64$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่ 1 และด้านที่ 4 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.72$ และ $\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.61$) ส่วนด้านที่ 2 และด้านที่ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, $SD = 0.67$ และ $\bar{X} = 3.02$, $SD = 0.64$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, $SD = 0.16$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่ 1 ด้านที่ 2 และด้านที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.96$, $SD = 0.14$ และ $\bar{X} = 4.96$, $SD = 0.19$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่ 4 มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, $SD = 0.21$)

ความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยรวม เท่ากับ 0.46 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่ 2 การจัดชั้นเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = 0.66) รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 3 การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง มีดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.64) ส่วนด้านที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง และด้านที่ 4 การวัดผลและประเมินผลการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองของเด็กปฐมวัย มีดัชนีความต้องการจำเป็น เท่ากัน (PNI modified = 0.31)

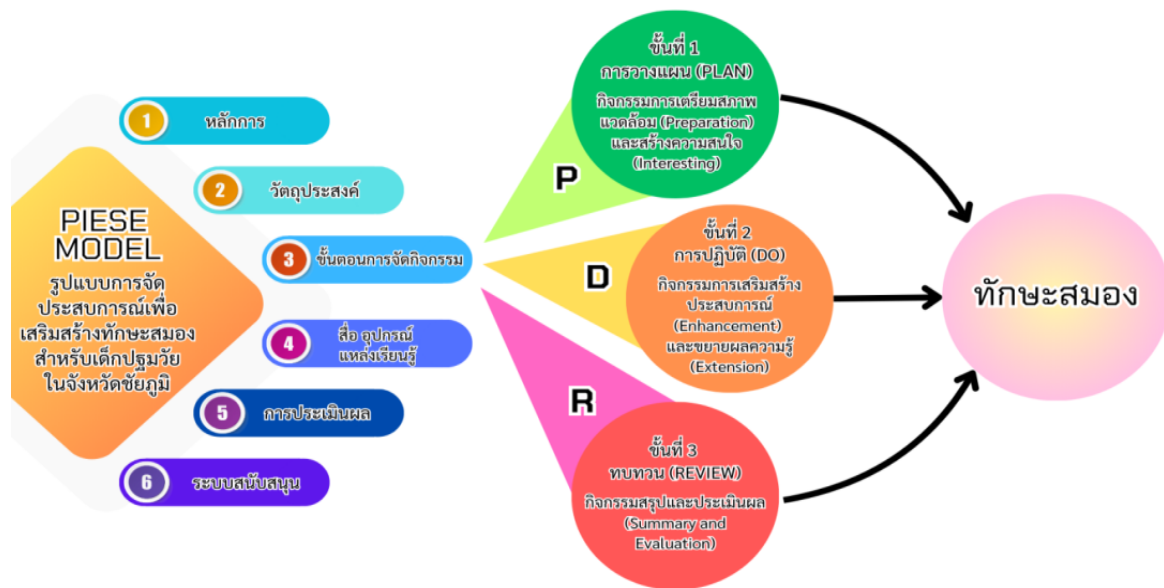
2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนของกิจกรรม 4) สื่ออุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ 5) การประเมินผล และ 6) ระบบสนับสนุน

ผู้เข้าร่วมมีความเห็นว่าร่างรูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.24$) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่าหลักการของรูปแบบมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$) รองลงมาได้แก่ ขั้นตอนของรูปแบบ สื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.15$) และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.87$, $SD = 0.30$)

Figure 2

Model of Organizing Experience to enhance early children's Executive Functions skills in Chaiyaphum Province

รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ

3. ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ
ปรากฏผลแสดงดัง Table 2-5

Table 2

Test scores measure knowledge in organizing experiences before and after training

คะแนนทดสอบวัดความรู้ในการจัดประสบการณ์ ก่อนการอบรมและหลังการอบรม

n=30

คนที่ 1-30	คะแนนทดสอบวัดความรู้ (คะแนนเต็ม 30)			
	ก่อนการอบรม	หลังการอบรม	D	ร้อยละความก้าวหน้า
Σ	557	786	229	
$\bar{X}$	20.63	29.11	8.48	28.11
SD	1.73	0.90		

จาก Table 2 คะแนนทดสอบวัดความรู้ในการจัดประสบการณ์ ก่อนการอบรมและหลังการอบรม ของกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนก่อนอบรม เฉลี่ย 20.63 คะแนน คะแนนหลังอบรม เฉลี่ย 29.11 คะแนน มีความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 28.11

Table 3

Results of the Assessment of Experiential Skills to Strengthen Brain Skills during the Training Activities

ผลการประเมินทักษะการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง

n=30

รายการ	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์	4.38	0.41	มาก
การดำเนินการจัดประสบการณ์	4.21	0.39	มาก
การวัดและประเมินผลการจัดประสบการณ์	4.19	0.44	มาก
สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.60	0.40	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.35	0.40	มาก

จาก Table 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.40$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ มีทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.40$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์ และด้านการวัดและประเมินผลการจัดประสบการณ์ มีทักษะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.41$, $\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.39$, และ $\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.39$) ตามลำดับ

Table 4

Satisfaction with the experiential model to strengthen brain skills

ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง

n=30

รายการ	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ช่วยให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.73	0.45	มากที่สุด
2. ส่งเสริมให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และมีกำลังใจในการเรียนรู้	4.73	0.45	มากที่สุด
3. สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.73	0.45	มากที่สุด
4. ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนครู ชุมชนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อปฏิบัติกิจกรรม	4.73	0.45	มากที่สุด
5. เด็กได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน	4.60	0.62	มากที่สุด
6. ช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็ก	4.43	0.86	มาก
7. ช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและจัดการอารมณ์ตนเองได้ดีขึ้น	4.77	0.43	มากที่สุด
8. ช่วยกระตุ้นให้เด็กเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีคุณลักษณะที่ดีต่อเพื่อน	4.83	0.38	มากที่สุด
9. ช่วยให้เด็กเข้าใจการเชื่อมโยงของเนื้อหาในแต่ละเรื่อง	4.73	0.45	มากที่สุด

รายการ	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
10. ช่วยให้เด็กสนใจกระบวนการการเรียนรู้มากขึ้น	4.57	0.68	มากที่สุด
11. ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดของเด็ก	4.73	0.45	มากที่สุด
12. ช่วยให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขจากการได้เลือกกิจกรรมตามความสนใจ	4.77	0.43	มากที่สุด
13. ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์	4.73	0.45	มากที่สุด
14. ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกคิด ฝึกทำ และปรับปรุงตนเอง	4.60	0.67	มากที่สุด
15. เด็กมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อดีและจุดควรพัฒนาของตนเอง	4.57	0.68	มากที่สุด
16. เด็กได้เชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริงเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้	4.90	0.31	มากที่สุด
17. ส่งเสริมให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.37	0.96	มาก
18. ช่วยให้เด็กเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมตามความสนใจของตนเอง	4.67	0.48	มากที่สุด
19. ช่วยให้พัฒนาเด็กได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน	4.57	0.68	มากที่สุด
20. ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่จากการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน	4.67	0.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.51	มากที่สุด

จาก Table 4 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.51$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่ารายการที่ 16 เด็กได้เชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริงเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, $SD = 0.31$) รองลงมา ได้แก่ รายการที่ 8 ช่วยกระตุ้นให้เด็กเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมีคุณลักษณะที่ดีต่อเพื่อน รายการที่ 7 ช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและจัดการอารมณ์ตนเองได้ดีขึ้น และรายการที่ 12 ช่วยให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขจากการได้เลือกกิจกรรมตามความสนใจ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, $SD = 0.38$, $\bar{X} = 4.77$, $SD = 0.43$ และ $\bar{X} = 4.77$, $SD = 0.43$ ตามลำดับ) ส่วนรายการที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ รายการที่ 6 ส่งเสริมให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.96$)

Table 5

Results of the Assessment of Experiential Skills to Strengthen Brain Skills during the Training Activities

ผลการประเมินทักษะสมองของเด็กปฐมวัย รายด้าน

n=25

หน่วยการเรียนรู้	รายการประเมิน					$\bar{X}$	SD	ร้อยละ
	วางแผนจัดระบบดำเนินการ	การเริ่มและลงมือทำ	ความจำเพื่อใช้งาน	การมุ่งเป้าหมาย	การติดตามประเมินตนเอง			
หน่วยวันลอยกระทง	2.51	2.54	2.56	2.58	2.58	2.55	0.11	85.13
หน่วยบ้านแสนสุขสันต์	2.61	2.62	2.63	2.64	2.64	2.63	0.11	87.60
หน่วยสนุกกับตัวเลข	2.72	2.74	2.75	2.74	2.74	2.74	0.17	91.27
หน่วยวันเด็ก-วันครู	2.76	2.78	2.79	2.78	2.78	2.78	0.19	92.60
หน่วยขนาด รูปร่าง รูปทรง	2.85	2.84	2.83	2.82	2.80	2.83	0.18	94.27
หน่วยเสียงรอบตัว	2.88	2.88	2.86	2.86	2.86	2.87	0.19	95.60
หน่วยปริมาตร น้ำหนัก	2.92	2.94	2.90	2.91	2.90	2.91	0.18	97.13
หน่วยฤดูร้อน	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	0.00	100.00
เฉลี่ย	2.78	2.79	2.79	2.79	2.79	2.79	0.13	92.95

จาก Table 5 พบว่า เด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.79$, $SD = 0.13$) โดยมีทักษะทางสมองเพิ่มขึ้นตามลำดับ

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ
ปรากฏผลดัง Table 6

Table 6

Evaluation Results of Experience Model to Strengthen Brain Skills for Early Childhood in Chaiyaphum

Province

ผลการประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ

n=9

รายการ	ความเหมาะสม			เป็นประโยชน์			เป็นไปได้		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
หลักการของรูปแบบ	4.81	0.24	มากที่สุด	4.85	0.24	มากที่สุด	4.81	0.29	มากที่สุด
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.85	0.24	มากที่สุด	4.93	0.15	มากที่สุด	4.93	0.22	มากที่สุด
ขั้นตอนของรูปแบบ	4.70	0.45	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด	4.81	0.34	มากที่สุด

รายการ	ความเหมาะสม			เป็นประโยชน์			เป็นไปได้		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
สื่ออุปกรณ์แหล่งเรียนรู้	4.85	0.34	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.96	0.11	มากที่สุด
การประเมินรูปแบบ	4.78	0.37	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด	4.93	0.22	มากที่สุด
ระบบสนับสนุน	4.85	0.34	มากที่สุด	4.89	0.24	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.81	0.28	มากที่สุด	4.91	0.14	มากที่สุด	4.89	0.14	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า รูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.91$, $SD = 0.14$) รองลงมาได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.89$, $SD = 0.14$) และด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.81$, $SD = 0.28$) ตามลำดับ

อภิปรายผล (Discussions)

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการจัดชั้นเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง ด้านการจัดชั้นเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง และด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง โดยด้านการจัดชั้นเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = 0.66) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง มีดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.64) ส่วนด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง และด้านการวัดผลและประเมิน ผลการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองของเด็กปฐมวัย มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด (PNI modified = 0.31) จากผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กได้ตามศักยภาพในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดชั้นเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง และด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองในปัจจุบันยังไม่แพร่หลาย ยังไม่มีรูปแบบหรือกระบวนการจัดประสบการณ์ที่ชัดเจน ครูผู้สอนจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองตามทฤษฎีสมองเป็นฐานให้กับเด็กในชั้นเรียนของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการอบรมพัฒนาทั้งแบบออนไลน์และออนไซต์ หรือการนิเทศติดตามเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์จากศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กได้ตามศักยภาพ เน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม (Holistic Development) สอดคล้องกับแนวคิดของ Dewey (1986) ที่เน้นความสำคัญของประสบการณ์ในการเรียนรู้ เด็กควรได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lertpanya (2019) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์ตามทฤษฎีสมองเป็นฐานผสานแนวความคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนปฏิบัติการจัดประสบการณ์ตามทฤษฎีสมอง

เป็นฐานผลงานแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และต้องการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามทฤษฎีสมองเป็นฐานผลงานแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ พบว่ามีการดำเนินการพัฒนา 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ ระยะที่ 3 การใช้รูปแบบ และระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบ โดยรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนของกิจกรรม 4) สื่ออุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ 5) การประเมินผล และ 6) ระบบสนับสนุน มีขั้นตอนของกิจกรรม 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) ประกอบด้วยกิจกรรมการเตรียมสภาพแวดล้อม (Preparation) และสร้างความสนใจ (Interesting) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Do) ประกอบด้วยกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์ (Enhancement) และขยายผลความรู้ (Extension) ขั้นที่ 3 ทบทวน (Review) ประกอบด้วยกิจกรรมสรุปและประเมินผล (Summary and Evaluation) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะสมองของเด็ก แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยและแนวการจัดประสบการณ์แบบไฮสโคป ซึ่งขั้นตอนของการจัดประสบการณ์แบบไฮสโคป เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจเกี่ยวกับเป้าหมายกิจกรรม วิธีการ สื่อ ลำดับกิจกรรมต่างๆ และแผนงานของตนเองเป็นรายบุคคลในขั้นของการวางแผนก่อนที่เด็กจะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และในช่วงเวลาที่เด็กเข้ากลุ่มลงมือขั้นการปฏิบัติเด็กจะได้ค้นพบและเรียนรู้สิ่งใหม่ผ่านการทำกิจกรรมและการลงมือกระทำทำให้บรรลุตามเป้าหมายและแผนงานที่ได้วางไว้ Schweinhart (1987) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปเป็นการจัดการเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านมุมที่หลากหลายด้วยสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กและการแก้ปัญหาอย่างกระตือรือร้น ซึ่งมีขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติ การทบทวน ตามกระบวนการอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ ทฤษฎีของนักวิชาการต่างๆ เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (1972) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Bruner (1963) ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ Erikson (as cited in Rangsiyanon, 2019) ส่งผลให้ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่มีขั้นตอนการดำเนินการชัดเจน สอดคล้องกับทฤษฎีต่างๆ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Dick and Carey (1996) ที่กล่าวถึงขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน ซึ่งในขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์ปัญหาหรือประเมินความต้องการ เพื่อให้ได้รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา มีปัญหาหรือไม่มีปัญหาอะไรเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ปัญหานั้นเป็นปัญหาที่แท้จริงหรือไม่ อะไรคือสาเหตุของปัญหา อะไรคือวิธีแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ การประเมินความต้องการเป็นการกำหนดให้เข้าใจว่า การสอนที่จะทำการออกแบบและพัฒนานั้นเป็นสิ่งที่ต้องการแน่แท้หรือไม่ รวมถึงการวิเคราะห์นักเรียน คุณลักษณะของนักเรียนทั้งด้านเพศ อายุ พื้นฐานสังคมเศรษฐกิจ ความถนัด แรงจูงใจ ความรู้พื้นฐานเดิมที่มีมาก่อนรวมทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคลและรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับ Khammani (2008) ที่กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาปัจจุบัน หรือปัญหาจากเอกสารผลการวิจัย หรือการสังเกต สอบถามจากผู้รู้ 2) การกำหนดหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบอื่นๆ ของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบระเบียบการกำหนดเป้าหมายของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้บรรลุผลสูงสุด 3) การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการ และเงื่อนไขต่างๆ เช่น ใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มย่อย ครูผู้สอนจะต้องเตรียมงานหรือจัดสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างไร เพื่อให้การใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ Rangsiyanon (2019) ที่ได้นำเสนอองค์ประกอบของรูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ และ 4) การประเมิน

ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างทักษะสมอง-อีเอฟ สำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chanamarn (2020) ที่พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 นำเสนอโมทัศน์กว้างล่วงหน้าก่อนการสอน ขั้นที่ 2 เสนอปัญหา ขั้นที่ 3 ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ขั้นที่ 4 วางแผนในการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 5 ดำเนินการแสวงหาความรู้ ขั้นที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลข้อมูลนำเสนอ 4) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และรูปแบบมีประสิทธิภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ โดยการสร้างการรับรู้ นำสู่การปฏิบัติ สะท้อนผลการปฏิบัติ และประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการจัดอบรมมีความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 28.11 มีทักษะจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเด็กปฐมวัยมีทักษะสมอง โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีพัฒนาการทักษะทางสมองเพิ่มขึ้นตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กตามช่วงวัยตามแนวทางการจัดประสบการณ์แบบโฮลิสติกที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบกับการใช้เทคนิคการจัดประสบการณ์และการจัดการชั้นเรียน การจัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ เสริมความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัยและการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสถานการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงในห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และการวิพากษ์จากการสนทนากลุ่มทำให้ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องตามความต้องการของครูผู้สอน แต่อย่างไรก็ตาม ในการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนในขั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจยังพบว่า การจัดประสบการณ์บางกิจกรรมยังต้องมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ซึ่งไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่อำนวยและกิจกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก ส่งผลให้เด็กไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ครูผู้สอนจึงต้องมีเทคนิคในการบริหารจัดการชั้นเรียนที่หลากหลาย มีการพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและจัดประสบการณ์ได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Chumchit (2015) ที่กล่าวว่า การพัฒนาทักษะครูเป็นการดำเนินงานที่พยายามจะเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน มีเจตคติที่ดีในการทำงานและต่อวิชาชีพรวมถึงมีบุคลิกภาพและคุณธรรมความเป็นครูด้วยแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวทางการพัฒนาทักษะสมองตามวิธีการและรูปแบบที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองของเด็กปฐมวัยได้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงประสบการณ์จริง และบูรณาการการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมองร่วมกับวิธีสอนแบบอื่นๆ ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่พร้อมใช้งานและเด็กเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมในชั้นเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boontiang (2019) ได้ศึกษาผลการศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ทักษะทางสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ของครูผู้ดูแลเด็กเล็กในเขตพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยและผลสัมฤทธิ์ความรู้ความเข้าใจการบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะทางสมอง

เพื่อชีวิตที่สำเร็จหลังการเข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะทางสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมการบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะทางสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีความพึงพอใจที่มีต่อการบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะทางสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากการลงพื้นที่ที่เทศบาลติดตามของผู้วิจัย พบประเด็นที่น่าสนใจ คือครูผู้สอนยังได้สะท้อนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กที่บ้าน ซึ่งเสนอแนะว่าควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครองในการพัฒนาทักษะสมองเด็กปฐมวัยตามช่วงวัยและพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับ Crowe (2000) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อเป็นเครื่องมือให้ความช่วยเหลือในการเรียนของเด็กอย่างมีคุณภาพ โดยได้ทดลองศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับโรงเรียน พบว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสำเร็จทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย การแสดงออกเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆ ของนักเรียน เช่น ด้านสังคม การรวมมือกับทางโรงเรียน เปิดโอกาสให้พ่อแม่ได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนของลูก สอดคล้องกับ Tyree (1986) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก 3-5 ปี ในด้านการพัฒนาทางภาษา อารมณ์ สังคมและการเคลื่อนไหวร่างกาย พบว่า ผู้ปกครองที่ได้รับความรู้จะส่งผลต่อวิธีการในการแก้ปัญหาเด็กมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่ได้รับความรู้ การอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงไม่ใช่หน้าที่ครูเพียงฝ่ายเดียว หากผู้ปกครองได้รับการอบรมศึกษาจะทำให้การดูแลบุตรหลานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ พบว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษากำหนดรูปแบบและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ในกระบวนการสนทนากลุ่มผ่านการทดลองใช้ และครูผู้สอนได้รับการพัฒนาอบรมให้ความรู้ในการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง มีการนิเทศ ติดตาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนผลการปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่อง จุดที่ควรพัฒนาและจุดที่ควรต่อยอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่ง Arawan (1999) ได้เสนอความสำคัญของการพัฒนาทักษะครูไว้ว่างานครูจะเกี่ยวกับการพัฒนาสติปัญญาความสามารถที่หลากหลายของเด็กแต่ละคน ดังนั้นครูต้องอาศัยความรู้เฉพาะด้าน มีการเตรียมการและการวางแผนที่ดีในการสอนและการดำเนินการอย่างเป็นระบบ นอกจากนั้นครูยังต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้พฤติกรรมการสอนสอดคล้องกับกระบวนการทัศนในการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน กล่าวคือ งานครูมิได้จำกัดงานสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่จะรวมไปถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กทุกสถานที่ ทุกโอกาส ครูต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนครูเป็นศูนย์กลางไปเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องพัฒนาตนเองไปสู่การทำงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Jamroeman (2001) ที่กล่าวว่ารูปแบบมีความสำคัญเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏ โดยเป็นการแสดงโครงสร้างที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของหน่วยต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ในเชิงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลอย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าเด็กไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ซึ่งเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมไม่อำนวยและกิจกรรมเป็นเรื่องไกลตัวเด็ก ดังนั้นครูผู้สอนระดับปฐมวัยจึงควรจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์ สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มความรู้และทักษะกับเครือข่าย เพื่อประโยชน์ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การจัดชั้นเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสมอง มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = 0.66) ดังนั้นครูผู้สอนระดับปฐมวัยจึงควรมีเทคนิคการจัดชั้นเรียนอย่างเหมาะสม ศึกษาหาความรู้ตามสื่อต่างๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาเด็กได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยและแนวทางการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัย

2.2 ควรมีการศึกษาพัฒนาศกยภาพครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มสรณะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 ควรมีการศึกษาพัฒนาการทักษะสมองของเด็กปฐมวัยจากการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น หรือตามวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบอื่นร่วมด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดศึกษาว่ากิจกรรมข้างต้น มีความเหมาะสมกับวิธีการสอนอื่น ๆ หรือไม่

References

- Arawan, P. (1999). *Classroom Research*. Bangkok: Dokya Academic Publishing.
- Boontiang, O. (2019). The results of integrating executive function (EF) skills for teachers of young children in Kamphaeng Phet Province. *Phetchaburi Rajabhat University Academic Journal*, 9(1), 221–229.
- Chanamarn, L. (2020). *Development of an active learning model to enhance the ability to design learning experiences for early childhood education* (Doctoral dissertation). Chonburi: Burapha University.
- Chukliang, K., et al. (2020). *The development of executive function skills for a successful life (EF) for early childhood through STEM-based learning experiences on traditional Thai desserts from four regions*. Bangkok: Suan Dusit University.
- Chumchit, Y. (2015). *The essence of being a teacher* (6th ed.). Bangkok: Odeon Store.
- Crowe, D. M. (2000). Roma in Eastern Europe: The wall in the Czech Republic. In M. A. O'Meara (Ed.), *History behind the headlines: The origins of conflicts worldwide*. New York: Gale.
- Dewey, J. (1986). Experience and education. *The Educational Forum*, 50(3), 241–252.
- Dick, W., & Carey, L. (1996). *The systematic design of instruction* (4th ed.). New York: Longman.
- Downing, J., & Thackray, D. (1971). *Reading readiness*. London: University of London Press.
- Jamroeman, U. (2001). *How to implement quality assurance in schools*. Bangkok: Kurusapa Ladprao Publishing.
- Jankajorn, K. (2017). The development of a self-assessment tool for executive brain function management for upper secondary school students under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office. *Journal of Research and Cognitive Science*, 15(2), 25–36.
- Khammani, T. (2008). *The art of teaching: Knowledge for effective learning processes*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

- Lertpanya, M. (2019). *Development of learning experience models based on brain-based learning theory and problem-based learning to promote creativity in kindergarten level 1 children*. In *Proceedings of the 6th National Academic Conference of Nakhon Ratchasima College, 2019, March: "Aging Society: Opportunities and Challenges for Higher Education"*. Bangkok: Watthana Phanit Publishing.
- Ministry of Education. (2016). *National standards for early childhood development centers*. Bangkok: Bureau of Educational Standards and Learning Development, Ministry of Education.
- Ministry of Education. (2017). *Early childhood education curriculum, 2017*. Bangkok: Cooperative League of Thailand Press.
- Rangsiyanon, K. (2019). *The development of a model for enhancing executive function skills in early childhood using participatory processes in Suan Dusit University's school network*. Bangkok: Suan Dusit University.